

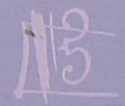

08

Σ Ε Π Τ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Υ 2 0 0 3

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΜΟΝΗ ΛΑΖΑΡΙΩΤΩΝ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ 2002

Σχεδιασμός εντύπου: Visual Options

Φωτογραφίες Κ.Ο.Θ.: Visual Options

Διαχωρισμοί: "Μακεδονική Χρωμανάλυση" Εκτύπωση: Κουρτίδης - Μιθαράκης

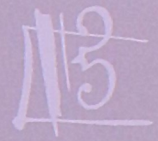

Συντονισμός - Επιμέλεια Ύλης: Φίλιππος Χατζησίμου

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 1
Μεταπτυχιακές Σπουδές
ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ

ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 1
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 1
Μεταπτυχιακές Σπουδές
ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ

ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΥΝΑΓΛΙΩΝ Ι.Ε.Τ.Ο.Σ.Ι

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Γιακουμής

Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Χατζηκωνσταντίνου

Μέλη

Κωνσταντίνος Ζέρβας

Μαρία Τούρτα

Ιφιγένεια Παραστατίδου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Πατσαλίδης

Αντιπρόεδρος

Άρης Μπαζμαδέλης

Μέλη

Δημήτρης Πάτρας

Γιώργος Πολίτης

Δημήτρης Χανδράκης

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Μίκης Μιχαηλίδης

ΜΟΝΙΜΟΣ ΑΡΧΙΜΟΥΣΙΚΟΣ Κ.Ο.Θ.

Κάρολος Τρικοιλίδης

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ

Σ Ε Π Τ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Υ

2003

Δευτέρα | Θέατρο Σ. Καραντινός Μονής Λαζαριστών

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΟΜΗΣ
ΤΟΥ ΣΟΛΩΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ
ΣΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΘ | 20.00

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΕ ΕΡΓΑ Σ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Κάρολος Τρικοιλίδης

δ/ντής ορχήστρας

Γιάννης Βακαρέλης

πιάνο

Σ.Μιχαηλίδη Κερύνεια - Συμφωνικό ποίημα **ΔΙΑΡΚΕΙΑ 10'**

Σ.Μιχαηλίδη Δύο Συμφωνικές Εικόνες

1. Το Πανηγύρι της Κακάβας **ΔΙΑΡΚΕΙΑ 4,5'**

2. Αυγή στον Παρθενώνα **ΔΙΑΡΚΕΙΑ 6,5'**

Σ.Μιχαηλίδη Κοντσέρτο για πιάνο & ορχήστρα **ΔΙΑΡΚΕΙΑ 28'**

I. Andante-Allegro, II. Lento dolente, III. Allegro spiritoso

Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης (Κ.Ο.Θ.) ιδρύθηκε το 1959 από το Σόλωνα Μιχαηλίδη, με τον τίτλο "Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος". Αρχικά αποτέλεσε τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, αριθμώντας πενήντα μόλις μέλη. Το 1969, χάρη στις προσπάθειες του ιδρυτή της, κρατικοποιήθηκε και πήρε τη σημερινή της ονομασία.

Πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες ανέλαβαν τη διευθυντική "σκυτάλη" της: πρώτος ο Σόλων Μιχαηλίδης και στη συνέχεια ο Γεώργιος Θυμής, ο Άλκης Μπαλτάς, ο Κάρολος Τρικολίδης, ο Κοσμάς Γαλιλαίας, ο Κωνσταντίνος Πατσαλίδης και ο Λεωνίδας Καβάκος. Σήμερα, η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης αριθμεί εκατό περίπου μουσικούς και αναπληρωτής διευθυντής της είναι ο Μίκης Μιχαηλίδης.

Από την αρχή της καλλιτεχνικής της διαδρομής η Κ.Ο.Θ. συμπεριέλαβε στο πρόγραμμά της ένα πλούσιο ρεπερτόριο, από το μπαρόκ μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 20ου αιώνα, με στόχο πάντοτε την ανάδειξη του μουσικού πολιτισμού συνολικά και πέρα από τα όρια του κλασικού.

Πρωταρχικός στόχος της είναι η προβολή της ελληνικής μουσικής παρακαταθήκης

και η προώθηση νέων ταλέντων. Πολλές ήταν, επίσης, οι πανελλήνιες και παγκόσμιες πρώτες εκτελέσεις που πραγματοποιήσε.

Διάσημοι Έλληνες και ξένοι αρχιμουσικοί, καθώς και σολίστες διεθνούς ακτινοβολίας (Α. Khatchaturian, Οδ. Δημητριάδης, Μ. Rostropovich, Ν. Gutman, Μ. Maisky, Δ. Σγούρος, V. Ashkenazy, Ρ. Badura-Skoda, L. Kogan, Λ. Καβάκος, V. Tretjakov, V. Spivakov, Κ. Κοτσιώλης και άλλοι) έχουν συμπράξει με την Κ.Ο.Θ.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης πραγματοποιεί ετησίως μεγάλο αριθμό συναυλιών και έχει εμφανισθεί επανειλημμένα στα σημαντικότερα φεστιβάλ τόσο της Ελλάδας (Φεστιβάλ Αθηνών-Ηρώδειο, Δημήτρια, Φεστιβάλ Φιλίππων) όσο και του εξωτερικού (Διεθνές Φεστιβάλ "Κύπρια"-Κύπρος, International Festival "Zino Francescatti"-Μασσαλία, Φεστιβάλ Eclectic, Βαλένθια κ.ά.), καθώς και στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Μίκης Μιχαηλίδης

αναπλ. διευθυντής Κ.Ο.Θ.

Γεννήθηκε στη Λευκωσία της Κύπρου, όπου σπούδασε βιολί και θεωρητικά. Συνέχισε στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης βιολί με τον Κοσμά Γαλιθαία και ανώτερα θεωρητικά με το θείο του Σόλωνα Μιχαηλίδη. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Ανωτάτη Σχολή Μουσικής της Βιέννης, στο Κονσερβατόριο της Βιέννης και στη Βασιλική Ακαδημία Μουσικής του Λονδίνου (L.R.S.M. performance).

Ξεκίνησε τις εμφανίσεις του στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση της Κύπρου. Υπήρξε μέλος της Ορχήστρας Δωματίου Cappella Academica, της Συμφωνικής Ορχήστρας Tonkünstler, του Trio Metamorfon και του συγκροτήματος παλιάς μουσικής Clemencic Consort στη Βιέννη.

Από το 1981 δίδαξε στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης και στο Δημοτικό Ωδείο Κατερίνης και από το 1985 διδάσκει στο Σύγχρονο Ωδείο Θεσσαλονίκης βιολί, ορχήστρα και μουσική δωματίου. Διηύθυνε τα μουσικά σεμινάρια Βερτίσκος, την Ορχήστρα Νέων Βορείου Ελλάδος και την Ορχήστρα Δωματίου Pro Musica κ.ά.

Έδωσε ιδιαίτερο βάρος στους Έλληνες συνθέτες και στους νέους καλλιτέχνες. Ανέβασε παιδικές όπερες, μιούζικαλ και μουσικό θέατρο. Έκανε πολλές παγκόσμιες και πανελλήνιες πρώτες εκτελέσεις.

Είναι Α' Κορυφαίος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Επί πολλά χρόνια είναι μέλος της Καλλιτεχνικής Επιτροπής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και από το Μάρτιο του 2001 είναι Αναπληρωτής Διευθυντής της Κ.Ο.Θ. Από το 2000 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του Νομαρχιακού Ωδείου Φλώρινας καθώς και καλλιτεχνικός διευθυντής του Σύγχρονου Ωδείου Θεσσαλονίκης.

Κάρολος Τρικοηίδης

δ/ντής ορχήστρας

Γεννήθηκε το 1947 στο Bad Ausse της Αυστρίας από μητέρα Αυστριακή και πατέρα Έλληνα.

Σπούδασε στις Ανώτατες Μουσικές Σχολές της Βιέννης και του Σάλτσμπουργκ βιολί με τον Günther Pichler, σύνθεση με τον Alfred Uhl και κρουστά με τον Richard Hochrainer. Την εκπαίδευσή του στη διεύθυνση ορχήστρας πήρε βασικά από τους Hans Swarowsky και Μιητιάδη Καρύδη. Έλαβε μέρος σαν ενεργό μέλος σε σεμινάρια με τους Franco Ferrara, Bruno Maderna, Herbert von Karajan, Sir Adrian Boult, Milan Horvat και δούληψε σαν βοηθός μαζί τους, καθώς και με τον Giuseppe Patane.

Διακρίθηκε με πρώτα βραβεία στους διεθνείς διαγωνισμούς στη Μπεζανσόν (1970), Φλωρεντία (1971) και στη Βουδαπέστη (1977), όπου και του απονεμήθηκαν όλα τα 12 ειδικά βραβεία. Σε διαγωνισμό στο Παρίσι το 1977 διακρίθηκε ως μοναδικός Ευρωπαίος για τη θέση υποτρόφου βοηθού μαέστρου της Συμφωνικής Ορχήστρας της Βοστώνης στο Φεστιβάλ του Tanglewood, όπου συνεργάστηκε με τους L. Bernstein, S. Ozawa, A. Previn, G. Schuler και Θ. Αντωνίου.

Από 25 χρόνων εργάζεται συνεχώς σε μόνιμες θέσεις. Από το 1972 μέχρι σήμερα είναι μόνιμος αρχιμουσικός της Κ.Ο.Θ. Επίσης, εργάστηκε ως πρώτος μαέστρος σε διάφορες όπερες στη Γερμανία και Ουγγαρία (1973-1980) και ως μόνιμος μαέστρος του Γαλλικού Εθνικού Μπαλέτου *Roland Petit* στη Μασσαλία, με περιοδείες σε όλη την Ευρώπη (1979-1984). Υπήρξε μόνιμος φιλοξενούμενος μαέστρος της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας της Ισλανδίας (1984-1987) και από το 1991 Γενικός Μουσικός Διευθυντής της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Ντέμπρετσεν της Ουγγαρίας.

Ως φιλοξενούμενος μαέστρος έχει διευθύνει επανειλημμένα πάνω από εκατό ορχήστρες σε Ευρώπη, Αυστραλία, Ρωσία και Ιαπωνία. Εμφανίστηκε με την *Orchestre Nationale ORTF* στο Παρίσι και στο Φεστιβάλ Μπεζανσόν με την Κρατική Ορχήστρα της Ρωσίας στη Μόσχα, με τις Συμφωνικές Ορχήστρες: Βερολίνου, Νυρεμβέργης, Πράγας, Μελβούρνης, Ουγγρικής Ραδιοτηλεόρασης και τη Φιλαρμονική της Βουδαπέστης.

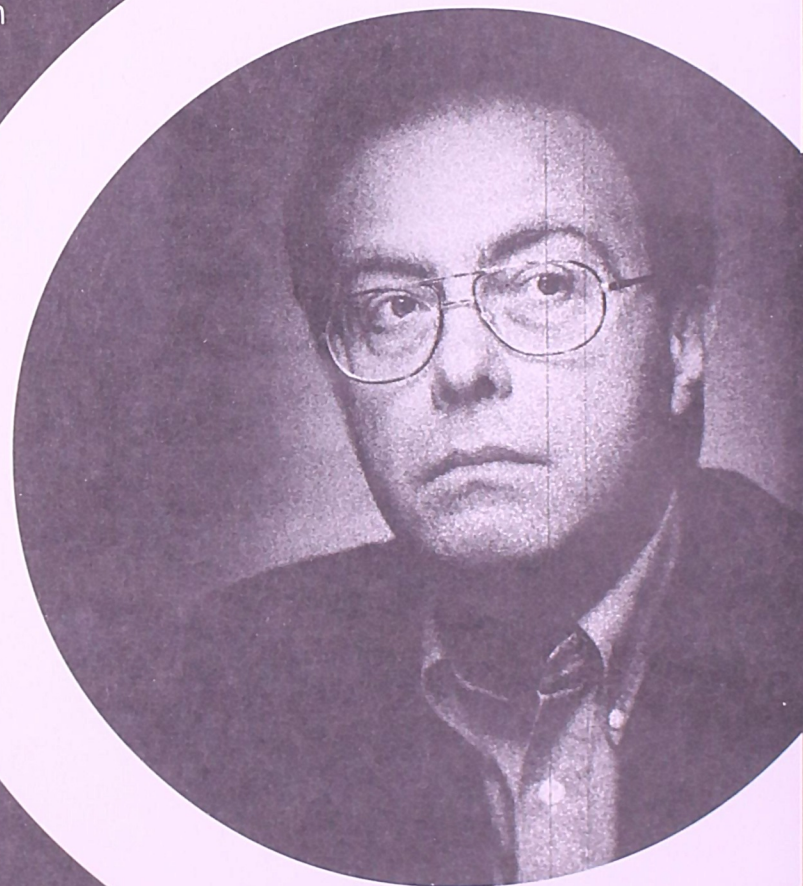
Διηύθυνε επίσης την *B.B.C. National Orchestra* στο Κάρντιφ, τις Ραδιοφωνικές Ορχήστρες του Ελσίνκι, της Σόφιας και του Βουκουρεστίου, τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Δρέσδης, της Σλοβενίας και της Αρμενίας, όπως και τις Ορχήστρες *Gulbenkjan* στη Λισσαβώνα και *George Enescu Philharmonie* στο Βουκουρέστι. Εμφανίστηκε στα Διεθνή Φεστιβάλ Δρέσδης, Παρισίου, Αθήνας, Βουδαπέστης, Βιέννης, Aix-en-Provence κ.ά.

Πραγματοποίησε ραδιοφωνικές εγγραφές και τηλεοπτικές συναυλίες με το A.B.C., B.B.C., O.R.T.F., R.A.I., W.D.R., O.R.F., M.R.T., N.R.O. κ.ά., καθώς και εγγραφές δίσκων με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Βουδαπέστης, τη Συμφωνική Ορχήστρα *Gulbenkjan* της Λισσαβώνας και την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της Ισλανδίας, με έργα σύγχρονων συνθετών.

Γιάννης Βακαρέλης

πιάνο

«Πρέπει κανείς να έχει πάντα στο μυαλό του το όνομά του». Αυτή η παρατήρηση υπήρξε η πεμπτουσία πολλών κριτικών κοντσέρτου από τις αρχές της δεκαετίας του '80. Η λαμπρή καριέρα του Γιάννη Βακαρέλη τις επαλήθευσε: Berliner Philharmonie, Royal Philharmonic Orchestra, Musikverein in Vienna, Concertgebouw, Salzburg Festspielhaus, Victoria Hall in Geneve είναι μερικές μόνο από τις σκηνές στις οποίες έχει εμφανιστεί έως σήμερα. Με ανάλογη επιτυχία έχει λάβει μέρος σε διεθνή φεστιβάλ, όπως τα Proms του Λονδίνου, τα Φεστιβάλ των Άμστερνταμ, Βερολίνου, Σπολιέτο και Αθηνών, το Schleswig-Holstein Musik Festival κá.

Ο Γιάννης Βακαρέλης γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου και σπούδασε στο Κρατικό Ωδείο της πόλης με τον Γιώργο Θυμή. Κατόπιν συνέχισε τις σπουδές του στη Μουσική Ακαδημία της Βιέννης, απ' όπου και αποφοίτησε με διάκριση. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του πηλάι στους Maria Curcio (στο Λονδίνο) και Nikita Magaloff (στη Γενεύη). Διακρίθηκε σε πολλούς μουσικούς διαγωνισμούς και το 1979 πήρε το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό «Βασίλισσα Σοφία» της Μαδρίτης.

Σήμερα ο Γιάννης Βακαρέλης είναι διακεκριμένος σολίστ που εμφανίζεται με παγκόσμιας φήμης ορχήστρες, στις οποίες συγκαταλέγονται η Ορχήστρα Gewandhaus, η Συμφωνική Ορχήστρα του Βαυαρικού Ραδιοφώνου, η Philharmonia, η Βασιλική Φιλαρμονική του Λονδίνου, οι Συμφωνικές Ορχήστρες του Βερολίνου, της Βαμβέργης και του Birmingham, η Ορχήστρα του Αγίου Μαρτίνου των Αγρών, η Ορχήστρα Mozarteum του Salzburg, η Εθνική Ορχήστρα της Γαλλίας, η Φιλαρμονική Ορχήστρα της Γαλλικής Ραδιοφωνίας κ.ά.

Έχει, επίσης, συμπράξει με μεγάλους μαέστρους, ανάμεσα στους οποίους οι Lorin Maazel, Simon Rattle, Kurt Masur, Neville Marriner, Vladimir Ashkenazy, Marek Janowski, Charles Dutoit, Walter Weller, Yehudi Menuhin κ.ά.

Μια άλλη σημαντική δραστηριότητα στην καριέρα του είναι η μουσική δωματίου. Ως σολίστ μουσικής δωματίου έχει συμπράξει με διαπρεπείς καλλιτέχνες, ανάμεσα στους οποίους οι Steven Isserlis, Heinrich Schiff, Misha Maisky, Arto Noras, Vladimir Spivakov, Pierre Amoyal, Augustin Durnay, Michel Portal, Σόνια Θεοδωρίδου, Λεωνίδας Καβάκος, καθώς και με σύνορα μουσικής δωματίου, όπως το Κουαρτέτο της Φιλαρμονικής του Βερολίνου και το σχήμα Ensemble Wien.

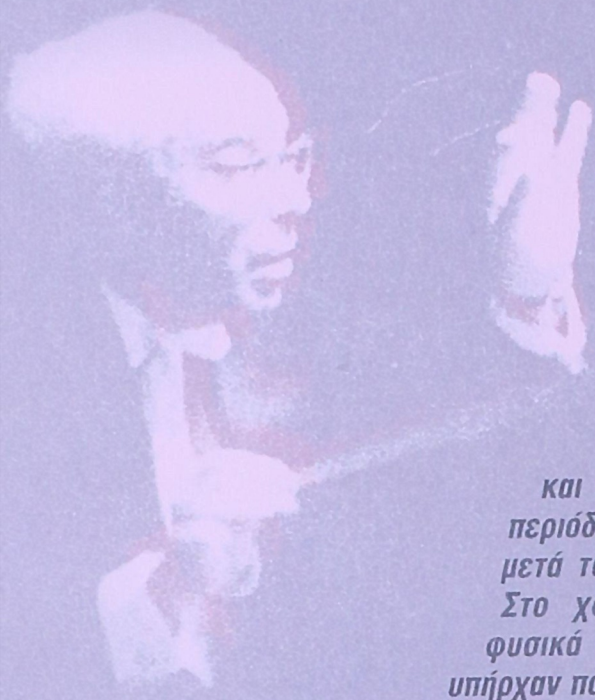
Το 1997 του απενεμήθη το Μεγάλο Βραβείο Μουσικής της Ένωσης Ελλήνων Μουσικών Κριτικών και το 2000 έλαβε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας το Χρυσό Σταυρό του Τάγματος του Φοίνικος.

Ο Γιάννης Βακαρέλης εμφανίστηκε σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα (BBC, RAI, RTL, FRANCE 3 κ.ά.) και έκανε ηχογραφήσεις για τις εταιρείες RCA, RPO Records και ASV, που του χάρισαν καταπληκτικές κριτικές.

Πρόσφατες εμφανίσεις του περιλαμβάνουν κοντσέρτα με την Staatskapelle Dresden, τον Colin Davis, την Εθνική Ορχήστρα της Γαλλίας, το σχήμα Virtuosi de Montreal, την Residenz Orkest den Haag και την Tonkónstel Orchester Wien, καθώς και ραντεβού μουσικής δωματίου με τους Yuri Bashmet, Michel Portal, Steven Isserlis και το σχήμα Ensemble Wien. Επίσης, συναυλίες με τον M. Rostropovitch και τη Φιλαρμονική του Ισραήλ, τον Frühbeck de Burgors και την Εθνική Ορχήστρα της Ισπανίας, τον Christoph Eschenbach και την Ορχήστρα του Παρισιού.

Από το 1991 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του Φεστιβάλ Ναυπλίου.

ΣΟΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ (1905-1979)

Ο αείμνηστος Σόλων Μιχαηλίδης ανήκει αναμφισβήτητα στις εκλεκτές μουσικές προσωπικότητες της πόλης μας που διαδραμάτισαν έναν ιδιαίτερο σημαντικό ρόλο στο μουσικό της γίγνεσθαι. Και μάλιστα σε μια ιστορικά καθοριστικής σημασίας χρονική περίοδο: πρόκειται για το ξεκίνημα του δεύτερου μισού του αιώνα μας, γιατί τότε περίπου άρχισε η δράση του Σόλωνα Μιχαηλίδη στη Θεσσαλονίκη, όταν το Μάρτιο 1957 ανέλαβε τη διεύθυνση του Κρατικού Ωδείου. Πρέπει να θυμηθούμε ότι στη δεκαετία του '50 ήταν ακόμα κυρίαρχο το πνεύμα ανησυχίας

και αναστημιουργίας της μεταπολεμικής περιόδου, όπως αυτή είχε διαμορφωθεί μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Στο χώρο της μουσικής, όπως φυσικά και σε άλλους τομείς, υπήρχαν πολλά κενά που έπρεπε να

καλυφθούν. Ο ερχομός του Σόλωνα

Μιχαηλίδη στη Θεσσαλονίκη δημιούργησε ένα αίσθημα αισιοδοξίας, όχι μόνο στους μουσικούς, αλλά και γενικότερα στους φιλόμους κατοίκους της. Έτσι λοιπόν με τον Σόλωνα Μιχαηλίδη πραγματοποιήθηκε ένα νέο ξεκίνημα στη μουσική ζωή και μουσική παιδεία της πόλης μας.

Όπως είναι γνωστό, το πρώτο επίσης πολύ σημαντικό ξεκίνημα είχε γίνει περίπου στις αρχές του 20ου αιώνα με την ίδρυση του Κρατικού Ωδείου στην απελευθερωμένη τότε Θεσσαλονίκη το 1914, και με τον ερχομό στη Θεσσαλονίκη μιας πλειάδας εξόχων μουσικών με επικεφαλής τον Αλέξανδρο Καζαντζή. Και τότε ήταν μια μεταπολεμική περίοδος, όπου έπνεε άνεμος αναστημιουργίας. Την πορεία αυτή δημιουργίας και δράσης στην πόλη μας στο χώρο της μουσικής, τη συνέχισε επάξια και καθοριστικά στην κρίσιμη χρονική στιγμή που προσδιορίσαμε παραπάνω ο αείμνηστος Σόλων Μιχαηλίδης.

Γεννήθηκε στις 12 Νοεμβρίου 1905 στη Λευκωσία της Κύπρου και πέθανε στις 9 Σεπτεμβρίου 1979 στην Αθήνα, όπου κυρίως ζούσε με τη σύζυγό του κ. Καλλιόπη Μορίδου - Μιχαηλίδου, ύστερα από την αποχώρηση του, λόγω ορίου ηλικίας, από τις θέσεις τις οποίες κατείχε στη Θεσσαλονίκη.

Ύστερα από τις πρώτες του μουσικές σπουδές στην πατρίδα του την Κύπρο, όπου μετά από το Γυμνάσιο ολοκλήρωσε και σπουδές στο Παγκύπριο Διδασκαλείο, ο Σ. Μιχαηλίδης συνέχισε τις μουσικές του σπουδές στο Trinity College of Music του Λονδίνου -

από το 1927 ως το 1930 - και στη συνέχεια στην Ecole Normale de Musique στο Παρίσι και στη Schola Cantorum. Ύστερα από την ολοκλήρωση των μουσικών του σπουδών στη σύνθεση, στο πιάνο και στη διεύθυνση ορχήστρας, το 1934 επιστρέφει στην Κύπρο και ιδρύει το Ωδείο της Λεμεσού, το οποίο διευθύνει ως το 1956. Στο διάστημα αυτό αναπτύσσει στην Κύπρο μια πολυετή δραστηριότητα: το 1938 ιδρύει τον Σύλλογο Συναυλιών Λεμεσού και την Κυπριακή Συμφωνική Ορχήστρα. Από το 1941 ως το 1956 υπηρετεί επίσης ως καθηγητής μουσικής στο Λανίτειο Κοινοτικό Γυμνάσιο Λεμεσού.

Στα 1957, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργείου Παιδείας, ανέλαβε τη διεύθυνση του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης. Στα 1959 έγινε παράλληλα και μόνιμος αρχιμουσικός της τότε Συμφωνικής Ορχήστρας Βορείου Ελλάδος, της Σ.Ο.Β.Ε. συμβάλλοντας ουσιαστικά τόσο στην ίδρυση της όσο και στην κρατικοποίηση της, δηλαδή βοηθώντας αποτελεσματικά στο να γίνει πραγματικότητα ένα μεγάλο όνειρο των μουσικών και των φιλόμουσων της πόλης μας. Έτσι ο Σόλων Μιχαηλίδης στα 1967 έγινε Γενικός Διευθυντής της ήδη Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Έχει ιστορικά ιδιαίτερη σημασία ότι η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, στα 1959 ιδρύθηκε ως Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος ύστερα από επίμονες προσπάθειες του Σόλωνα Μιχαηλίδη και διαφόρων άλλων παραγόντων της πόλης μας, αρχικά ως τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης. Την ημέρα της ίδρυσης της, την 1η Ιουλίου 1959, δόθηκε πανηγυρικά και η πρώτη συναυλία της υπό τη διεύθυνση του πρώτου της τακτικού διευθυντή Σόλωνα Μιχαηλίδη.

Πολυπλευρη προσωπικότητα ο Σόλων Μιχαηλίδης ανέπτυξε δραστηριότητα σε διάφορους τομείς της μουσικής: Τόσο ως συνθέτης και αρχιμουσικός, και συγγραφέας θεωρητικών και μουσικολογικών συγγραμμάτων όσο βέβαια και ως παιδαγωγός της μουσικής μορφώνοντας πολλούς νέους μουσικούς στην Κύπρο και ιδιαίτερα στη Θεσσαλονίκη, στα ανώτερα θεωρητικά της μουσικής και στη σύνθεση.

Η δραστηριότητα του ως συνθέτη αρχίζει στα 1933. Ακολουθώντας όπως και άλλοι Έλληνες συνθέτες κυρίως πρότυπα της Εθνικής Σχολής, χρησιμοποιεί τροπικές μελωδίες με στοιχεία από τη βυζαντινή και τη δημοτική μουσική, ιδιαίτερα της Κύπρου. Το ύφος του είναι λιτό με εμφανείς επιδράσεις από το γαλλικό ιμπρεσιονισμό.

Ένας πλήρης κατάλογος των συνθέσεων του δεν έχει ακόμα εκδοθεί. Τα έργα που έγραψε μεταξύ άλλων είναι: «Η ΖΩΗ ΕΝ ΤΑΦΩ ή DE PROFUNDIS» (1933 και 1949), συμφωνικό ποίημα εμπνευσμένο από το ομώνυμο έργο του Στρατή Μυριβήλη, «ΔΥΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΣΚΙΤΣΑ» για ορχήστρα εγχόρδων (1934), «ΚΥΠΡΙΩΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ» για φλάουτο και ορχήστρα εγχόρδων (1935), «ΔΥΟ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ», περιλαμβάνουν τα μέρη «*Αυγή στον Παρθενώνα*» και «*Το πανηγύρι της Κακκάβας*» (1936), «ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ» για ορχήστρα εγχόρδων (1944),

«ΑΡΧΑΪΚΗ

ΣΟΥΙΤΑ» για φλάουτο, όμποε, άρπα και ορχήστρα εγχόρδων (1954). Επίσης,

«ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΓΙΑ ΠΙΑΝΟ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ» (1966), τις Καντάτες:

«Ο ΤΑΦΟΣ» για μετζοσοπράνο, βαρύτονο, χορωδία και ορχήστρα (σε ποίηση του Κωστή Παλαμά}(1936), «ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ» για βαρύτονο χορωδία και ορχήστρα (σε ποίηση Διονυσίου Σολωμού}(1955).

Ο Σόλων Μιχαηλίδης σαν ευαίσθητος καλλιτέχνης και πατριώτης που ήταν, συγκλονίστηκε από την εισβολή στην Κύπρο και αισθάνθηκε την ανάγκη να εκφράσει με τη μουσική του όχι μόνο τη δική του θλίψη, αλλά και τη θλίψη όλου του ελληνισμού για τα γεγονότα που έπληξαν την ιδιαίτερη πατρίδα ίου. Έτσι όλα του τα έργα που συνέθεσε μετά το 1974 συνδέονται στενά μ' αυτό το γεγονός, όπως: IN MEMORIAM (Αφιέρωμα στα φυλακισμένα μνήματα) για ορχήστρα εγχόρδων (1974), «ΚΕΡΥΝΕΙΑ» συμφωνική εικόνα (1976), «ΥΜΝΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ», καντάτα για βαρύτονο χορωδία και ορχήστρα (σε κείμενο του Γιάννη Ρίτσου, 1975), «ΚΕΡΥΝΕΙΑ ΜΟΥ» για χορωδία και ορχήστρα (σε κείμενο του Κύπρου Χρυσάνθη, 1979).

Ίσως να πρόκειται για την τελευταία του σύνθεση.

Το συνθετικό έργο του Σ. Μιχαηλίδη περιλαμβάνει επίσης έργα μουσικής δωματίου, έργα για πιάνο, τραγούδια με συνοδεία πιάνου, τραγούδια για χορωδία, μουσική για θέατρο καθώς και την όπερα σε 3 πράξεις «ΟΔΥΣΣΕΑΣ»(σε λιμπρέτο του ίδιου του συνθέτη, εμπνευσμένο από το ομηρικό έπος).

Η σύνθεση αυτή του 1951 αναθεωρήθηκε κατά τα έτη 1972 - 73 χωρίς να ολοκληρωθεί.

Πολλά από τα έργα του παίχθηκαν στη Θεσσαλονίκη, την Αθήνα και την Κύπρο καθώς και στο εξωτερικό, όπως: από την Ορχήστρα του ΒΒΟ του Λονδίνου, την Ορχήστρα του Όσλο, του Στρασβούργου, της Γενεύης κ.ά.

Δίπλα στο συνθετικό του, καθαρά καλλιτεχνικό έργο, ο Σόλων Μιχαηλίδης άφησε και αξιόλογο μουσικο-θεωρητικό και μουσικολογικό. Δημοσίευσε διάφορες μουσικολογικές μελέτες και άρθρα για μουσικά θέματα σε ελληνικά και ξένα περιοδικά. Επίσης έγραψε άρθρα για την ελληνική μουσική και τους Έλληνες συνθέτες στο αγγλικό Λεξικό της Μουσικής Grove Dictionary of Music. Ένας από τους κύριους τομείς, που είχε επικεντρώσει το μουσικολογικό και ερευνητικό του ενδιαφέρον, όπως είναι φυσικό για έναν Έλληνα μουσικό και σκεπτόμενο άνθρωπο σαν τον Σόλωνα Μιχαηλίδη,

ήταν η

ελληνική παραδοσιακή μουσική - κυπριακή και ελληναδική. Η δραστηριότητα του στον τομέα αυτό λειτούργησε επί μία εικοσαετία σε διεθνές επίπεδο με αντίστοιχη διεθνή αναγνώριση, κάτι που φαίνεται και από το γεγονός ότι ο Σ. Μιχαηλίδης από το 1948 έως το 1968 υπήρξε εκλεγμένο μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου του Διεθνούς Συμβουλίου Δημοτικής Μουσικής - του τότε International Folk Music Council - του εθνομουσικολογικού αυτού οργανισμού, που ιδρύθηκε στο Λονδίνο το 1947, με σκοπό την προώθηση της έρευνας της παραδοσιακής μουσικής διεθνώς. Ο Σόλων Μιχαηλίδης ήταν από τα πρώτα ενεργά στελμένα του με συμμετοχή του όχι μόνο στα εθνομουσικολογία συνέδρια του οργανισμού, αλλά και στις κατευθυντήριες αποφάσεις του ως μέλος του Εκτελεστικού του Συμβουλίου.

Μετά το 1968 οι πολλαπλές υποχρεώσεις και απασχολήσεις του στις θέσεις του διευθυντή του ΚΩΘ και γενικού διευθυντή της ΚΟΘ δεν του επέτρεπαν δυστυχώς να συνεχίσει αυτή τη διεθνή συνεργασία. Ωστόσο μετά την συνταξιοδότηση του ο Σόλων Μιχαηλίδης είχε πια όλο το χρόνο να δώσει τον καλύτερο μουσικολογικό εαυτό του και να διοχετεύσει όλη την ερευνητική εμπειρία του και γνώση στο εξαιρετικό σύγγραμμα του την *Εγκυκλοπαίδεια της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής*, που η πρώτη της έκδοση σε αγγλική γλώσσα έγινε το 1978 δηλαδή ένα μόλις χρόνο πριν από το θάνατο του. Το βιβλίο του αυτό, που βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών, αποτελεί πράγματι ένα πολυτιμότερο βοήθημα για την έρευνα και μελέτη της αρχαίας ελληνικής μουσικής, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, όπου η μελέτη και η ερευνά της βρίσκεται σήμερα στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος, στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών μουσικολογικών σπουδών. Δείχνει επίσης τη βαθιά γνώση και μεγάλη εξοικείωση του Σόλωνα Μιχαηλίδη με ολόκληρο τον χώρο και την προβληματική της αρχαίας ελληνικής μουσικής, αυτής της μεγάλης μας μουσικής κληρονομιάς.

Η προσωπικότητα του Σ. Μιχαηλίδη είχε μια διεθνή ακτινοβολία και αναγνώριση. Εκτός από μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου του International Folk Music Council που αναφέραμε, διετέλεσε επανειλημμένα μέλος κριτικών επιτροπών, διεθνών μουσικών διαγωνισμών. Επίσης του απονεμήθηκαν οι τίτλοι του Επιτίμου Εταίρου: 1952 του Trinity College of Music και το 1966 της Αμερικάνικης Εθνομουσικολογικής Εταιρείας. Τιμήθηκε επίσης με το παράσημο του Ταξιάρχη του Φοίνικος και με δύο βραβεία της Ακαδημίας Αθηνών - το 1974 για τη γενική δραστηριότητα του στο χώρο της μουσικής και τη συμβολή του στην ανάπτυξη της και το 1977 για το βιβλίο του που προαναφέραμε για την αρχαία ελληνική μουσική.

Δημήτρης Θέμελης

Γνώμες για τη μουσική προσφορά του Σόλωνα Μιχαηλίδη

...*"Το πέρασμα του Σόλωνα Μιχαηλίδη από τη Θεσσαλονίκη είτε στη θέση του διευθυντή του Ωδείου είτε στη διεύθυνση της Συμφωνικής Ορχήστρας, σημάδεψε βαθιά και επέδρασε ευεργετικά στη μουσική ζωή της πόλης. Η Θεσσαλονίκη και η βόρειος Ελλάδα γενικότερα του οφείλουν άπειρη ευγνωμοσύνη"...*

Καθηγητής Λίνος Πολίτης "Ο Σόλων Μιχαηλίδης στη Θεσσαλονίκη", αρχείο Καλλιόπης Μιχαηλίδου

...*"Η έλευση του Μιχαηλίδη υπήρξε κάτι το συγκλονιστικό τόσο για το Ωδείο της Θεσσαλονίκης όσο και για τα μουσικά πράγματα της πόλης. Με τις αισθητικές απόψεις του έδωσε ένα νέο άνεμο. Μας άνοιξε πολλούς δρόμους, σου γεννούσε την επιθυμία να μάθεις και να θυμάσαι τα χρόνια που πέρασες μαζί του σαν μια περίοδο παραμυθένια, σαν μια ιδανική κατάσταση"...*

Ο συνθέτης Κώστας Νικήτας το 1988 σε συνομιλία με την Έλενα Λαμάρη

...*"Ο Σ. Μιχαηλίδης κατόρθωσε να πραγματοποιήσει το μεγάλο όνειρο. Να ιδρυθεί και μονιμοποιηθεί στη Θεσσαλονίκη, Συμφωνική Ορχήστρα. Ένα όνειρο που είχε ξεκινήσει χρόνια πριν, χωρίς να βρίσκει ποτέ τη λύση του. Κανένας από τους νεότερους μουσικούς ούτε κι ακροατής μπορεί να φανταστεί τους αγώνες και τις θυσίες του Σόλωνα Μιχαηλίδη για το σκοπό αυτό...Την Κ.Ο.Θ διηύθυνε από το 1959 έως το 1970. Κάτω από τη δυναμική διοίκησή του, και τη σωστή δουλειά στην παρουσίαση των έργων από την ορχήστρα, τα μέλη της έζησαν μία δεκαετία γεμάτη ζήλο και πίστη στο λειτούργημά τους σαν μουσικοί, εμπνεόμενοι και παράδειγμα έχοντας τον επί κεφαλής ακούραστο και με σιδερένια θέληση καθοδηγητή τους..."*

Από το βιβλίο της μουσικού και λογοτέχνιδος Γαλάτειας Μπαλά, που εκδόθηκε μετά την ομιλία της στην εκδήλωση μνήμης Σόλωνα Μιχαηλίδη, 8.2.1980, αίθουσα Γαλλικού Ινστιτούτου Θεσσαλονίκης.

...*"Θεωρείται ένας από τους πιο προικισμένους και καλλιεργημένους σκαπανείς που προετοίμασε το έδαφος και θεμελίωσε τη μουσική ζωή τόσο στον τόπο μας όσο και στην Ελλάδα, σ' όλο το πλάτος της και σ' όλες τις εκδηλώσεις. Η μουσική μας παιδεία βρήκε στο πρόσωπο του Σόλωνα Μιχαηλίδη τον προστάτη άγγελό της. Για μας όλους που ήμασταν μαθητές του, η αγάπη και η εκτίμησή μας για το Δάσκαλο όσο περνά ο χρόνος, μεγαλώνει περισσότερο βλέποντας τον όγκο του δημιουργικού του έργου και τις μεγάλες του προσπάθειες για τη στερέωση της μουσικής παιδείας στον ελληνικό χώρο"...*

Μιχάλης Σταυρίδης, Επιθεωρητής Μουσικής Μέσης Εκπαίδευσης, Μάεστρος της Κρατικής Ορχήστρας Νέων Κύπρου Κείμενο από συναυλίες στη μνήμη του Σ. Μιχαηλίδη που έγιναν στην Κύπρο τον Οκτώβρη του 1994.

...*"Η προσωπικότητα, το κύρος, η πνευματική γοητεία και ακτινοβολία του ήταν μοναδικά. Το πέρασμά του είναι βαθιά χαραγμένο στη μνήμη όλων όσων ήρθαν σε επαφή μαζί του, από τους μαθητές του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης στα χρόνια της διεύθυνσής του, τους προσωπικούς μαθητές του, τους μουσικούς της ορχήστρας, ως τους φίλους και τους συνεργάτες του"...*

Κώστας Γριμάδης, καθηγητής ανώτερων θεωρητικών Κ.Ο.Θ, από το «πρόγραμμα-αφιέρωμα» των συναυλιών της Κ.Ο.Θ που δόθηκαν στην Κύπρο υπό τη διεύθυνση του Άλκη Μπαλά, στις 1 και 2 Απριλίου, 1989.

... "Η ορχήστρα άρχισε τις δοκιμές της στις 22 Απριλίου 1959 με διευθυντή το Σόλωνα Μιχαηλίδη, σε αίθουσα της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης που της παραχωρήθηκε γι' αυτό το σκοπό. Την 1^η Ιουνίου του ίδιου χρόνου η ορχήστρα έδωσε την πρώτη της συναυλία στην αίθουσα του Βασιλικού Θεάτρου. Η συναυλία αυτή αποτέλεσε μεγάλο καλλιτεχνικό γεγονός για τους Θεσσαλονικείς, που γέμισαν ασφυκτικά την αίθουσα και υποδέχτηκαν με θερμά συναισθήματα την Ορχήστρα τους και τον Κύπριο αρχιμουσικό της. Η συναυλία μεταδιδόταν άμεσα από το Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας και προκάλεσε το γενικό ενθουσιασμό. Το πρόγραμμά της περιλάμβανε τη «Μουσική των Πυροτεχνημάτων» του Haendel, τη Συμφωνία αρ. 104 του Haydn, τα «Κυπριακά Ελευθέρια» του Σόλωνα Μιχαηλίδη, τις Soirees Musicales του Britten και το Εμβατήριο από την «Καταδίκη του Φάουστ» του Berlioz. Το συμφωνικό ποίημα «Κυπριακά Ελευθέρια» συνέθεσε ο Μιχαηλίδης στη Θεσσαλονίκη το Μάρτιο του 1959 όταν η κυπριακή ανεξαρτησία άρχισε να διαφαίνεται στον ορίζοντα"...

... "Η Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος καθιερώθηκε ως ένα σοβαρό καλλιτεχνικό συγκρότημα που μετατράπηκε το 1965 σε Κρατικό Οργανισμό, ανεξάρτητο από το Ωδείο. Στο πρόγραμμα της συναυλίας της 21^{ης} Νοεμβρίου 1966, για πρώτη φορά ονομάστηκε Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης (Κ.Ο.Θ) και όχι Σ.Ο.Β.Ε. Το γεγονός χαιρετίστηκε με σύντομη ομιλία από το Σόλωνα Μιχαηλίδη και οι μουσικοί, εκείνο το βράδυ, έπαιξαν με ιδιαίτερη ζωντάνια και με ανανεωμένη την ψυχική τους διάθεση"...

... "Το πραξικόπημα, ωστόσο, του 1967, που έφερε στην εξουσία κυβέρνηση στρατιωτικής χούντας, ανέστειλε τη μονιμοποίηση των μουσικών. Αυτό αναστάτωσε το Σόλωνα Μιχαηλίδη που ήταν ο μόνος ο οποίος είχε μονιμοποιηθεί ως Γενικός διευθυντής της Κ.Ο.Θ. Μπροστά στην πεισματώδη άρνηση του τότε Υπουργού Προεδρίας να μονιμοποιήσει τους μουσικούς, ένας πολύ σκληρός αγώνας ξεκίνησε, αγώνας που γινόταν δυσκολότερος λόγω και της έκδηλης αντίθεσης του Μιχαηλίδη προς το καθεστώς της χούντας...

... "Το Νοέμβριο του 1970, μετά από δεκατρία χρόνια προσφοράς στη μουσική ζωή της Θεσσαλονίκης και αφού συμπλήρωσε τα εξηνταπέντε του χρόνια, αποχώρησε από τη διεύθυνση του Κρατικού Ωδείου και της Κρατικής Ορχήστρας. Διευθύνοντας την Κ.Ο.Θ κατά την τακτική της συναυλία στις 7 Δεκεμβρίου 1970 ο Μιχαηλίδης αποχαιρετούσε τους Θεσσαλονικείς ερμηνεύοντας έργα Franck, τη δική του σύνθεση «Βυζαντινό Αφιέρωμα» και τη Συμφωνία του «Αποχαιρετισμού» του Haydn. Το κοινό της Θεσσαλονίκης τον αποθέωσε. Η σκηνή του θεάτρου πλημμύρισε από άνθη και οι μουσικοί της Κ.Ο.Θ του πρόσφεραν δάφνινο στεφάνι, ενώ εκατοντάδες μουσικόφιλοι έτρεξαν στα παρασκήνια να του σφίξουν το χέρι, δημιουργώντας ένα πραγματικό προσκύνημα"...

... "Τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου, μετά από τα καλλιτεχνικά ταξίδια που έκανε κάθε καλοκαίρι, βρισκόταν και πάλι στη Θεσσαλονίκη, δουλεύοντας εντατικά με την Κρατική Ορχήστρα η οποία προετοιμαζόταν για τη πρώτη της εμφάνιση στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού. Η συναυλία δόθηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 1971, στα πλαίσια του Φεστιβάλ Αθηνών. Το πρόγραμμα περιλάμβανε έργα Schubert, Mendelssohn, και το Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα του Μιχαηλίδη, που ερμήνευσε ο πιανίστας και διάδοχος του στη θέση του πρώτου αρχιμουσικού της Κ.Ο.Θ, Γιώργος Θυμής"...

... "Η δραστηριότητά του ως μαέστρου συνεχίστηκε μέχρι το τέλος της ζωής του. Το Σεπτέμβριο του 1974, ύστερα από την τραγωδία που βρήκε την Κύπρο, διηύθυνε έργα του στη μεγαλειώδη συναυλία «Προσφορά στην Κύπρο» που δόθηκε στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού από τη Συμφωνική Ορχήστρα του Εθνικού Ίδρυματος Ραδιοφωνίας της Ελλάδος με τη συμμετοχή διάσημων καλλιτεχνών. Πέντε χιλιάδες ακροατές παρακολούθησαν την εκδήλωση αυτή, το πρόγραμμα της οποίας άνοιξε ο Μιχαηλίδης διευθύνοντας το συμφωνικό του ποίημα «Κυπριακά Ελευθέρια». Η συναυλία δινόταν σε άμεση μετάδοση από το ελληνικό και το κυπριακό ραδιόφωνο"...

Αποσπάσματα από το βιβλίο «Σόλων Μιχαηλίδης, η ζωή και το έργο του» της Έλενας Λαμάρη-Παπαδοπούλου, που εκδόθηκε με τη φροντίδα των Πολιτιστικών Υπηρεσιών Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου.

Κερύνεια ▪ Συμφωνικό ποίημα

Το έργο έχει ξεχωριστή σημασία για το συνθέτη. Από την Κερύνεια καταγόταν η μητέρα του και με αφορμή την εισβολή των Τούρκων το 1974 έγραψε αρχικά το τραγούδι «Κερύνεια μου». Αλλά δεν άφησε το θέμα αυτό και συνέθεσε το 1976 τη συμφωνική εικόνα με τον ίδιο τίτλο, καθώς και ένα έργο για μικτή χορωδία το 1979.

Ο Σόλων Μιχαηλίδης έγραψε για το έργο του:

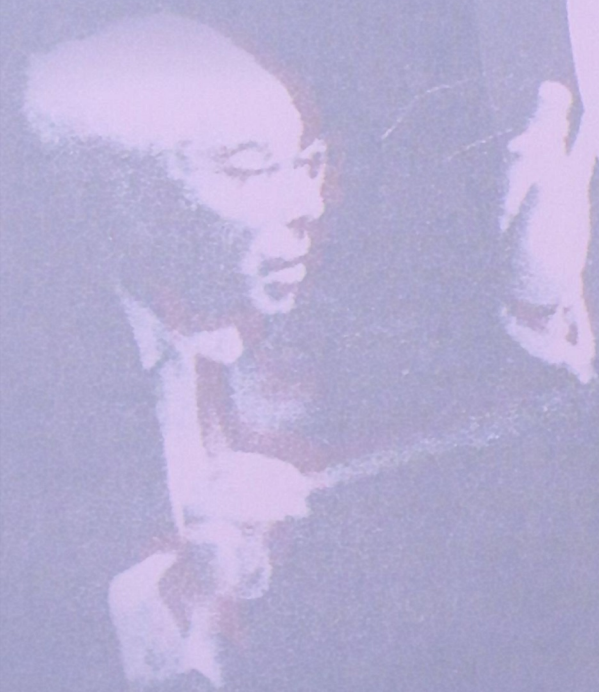
«Θρήνος, προσευχή, ελπίδα...

Αφιέρωμα αγάπης και τιμής στη γλυκεία μικρή πολιτεία, που πρώτη πλήρωσε πικρά το τίμημα στο βάρβαρο επιδρομέα, που πρώτο το χρώμα της βεβηλώθηκε κι οι ακρογιαλιές της μολύνθηκαν από του Αττίλα τη βρωμιά. Εκεί πρώτα έσβησε το φως κι η λάμψη της χαρούμενης ζωής και από κει το σκοτάδι της σκλαβιάς απλώθηκε στο μισό νησί.

Η αναπόληση της ασύγκριτης ομορφιάς της, ζυμωμένη βαθειά με τις μνήμες των παιδικών μας χρόνων αναδεύει μέσα στην ψυχή τον πόνο με την προσευχή, το θρήνο με την ελπίδα...

Από τα βάθη των αιώνων, όμως, προβάλλει η ψυχή της, η ψυχή όλου του μαρτυρικού νησιού ολόρθη κι αδάμαστη και με καρτεριά πίστη κι ελπίδα υπομένει και προσμένει το φως της Λευτεριάς». (Γενάρης 1976).

+ Σόλων Μιχαηλίδης

Οι δύο συμφωνικές εικόνες (1936)

είναι εμπνευσμένες από καθαρά ελληνικές πηγές. Η πρώτη - *Αυγή του Παρθενώνα*- είναι ένα πρωινό ξύπνημα πάνω στην Ακρόπολη, μια ευλαβική προσευχή κάτω από την ιερή σκέπη του Παρθενώνα.

Η δεύτερη εικόνα -*Πανηγύρι της Κακάβας*- είναι εμπνευσμένη από το ομώνυμο συμβολικό λόγο στο *Δωδεκάλογο του Γύφτου* του Κωστή Παλαμά.

Το κύριο θέμα της πρώτης εικόνας διαγράφεται ολόκληρο στην αρχή μέσα από τα αρπίσματα της άρπας και εκτίθεται, ύστερα από μια προετοιμασία της ατμόσφαιρας, από το όμποε. Όλα τα συνοδευτικά και βοηθητικά στοιχεία βγαίνουν αποκλειστικά από το θέμα αυτό, κυρίως από τις πρώτες του νότες (ιδιαίτερα από τα διαστήματα δευτέρας προς τα άνω και τετάρτης προς τα κάτω). Ένα δεύτερο επικουρικό θέμα προβάλλεται από το φλάουτο (με την κατάληξη του στο όμποε) και επαναλαμβάνεται από τα πρώτα βιολιά (με την κατάληξη στο κλαρινέτο). Ακολουθεί ένα σύντομο χορικό, πρώτα στα χάλκινα και κατόπιν στα έγχορδα. Με μια σύνδεση των δύο θεμάτων οδηγούμαστε στην ανάπτυξη και ολοκλήρωση της εικόνας.

Το *Πανηγύρι της Κακάβας* αποτελείται από τρία μικρά αλληλοσυνδεόμενα τμήματα. Στο πρώτο, περιγραφικό μάλλον μέρος, βρισκόμαστε στο άνοιγμα του πανηγυριού και τη συγκέντρωση των γύφτων ("*Είναι Μάης μήνας, κοντά στου Ρωμανού την Πύλη*"). Στο δεύτερο και τρίτο οδηγούμαστε σε μια εσωτερική έκφραση της ανατάσεως και του ξεπεσμού των γύφτων. Η μουσική προσπαθεί να δώσει με τη δική της γλώσσα τον συμβολικό στοχασμό του ποιητικού λόγου.

Οι δύο συμφωνικές εικόνες είχαν την πρώτη τους δημόσια εκτέλεση από την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, η πρώτη υπό τη διεύθυνση του Θ. Βαβαγιάννη (1946) και η δεύτερη υπό τη διεύθυνση του αείμνηστου Φ. Οικονομίδη (1947). Και οι δύο εικόνες παίχθηκαν μαζί από τη Συμφωνική Ορχήστρα του BBC (1947), του Όσλο (1955), του Στρασβούργου (1962), του Μονάχου (1962), του Βουκουρεστίου (1965), του Τορίνου (1965), από τη ΣΟΒΕ (1959) και επανειλημμένα από το Ε.Ι.Ρ.Τ.. Έχουν εκδοθεί από την Ένωση Ελλήνων Μουσουργών (1959).

Κοντσέρτο για πιάνο & ορχήστρα

Το κοντσέρτο αυτό γράφτηκε στα 1966 (το πρώτο μέρος στις 7-11 του Απρίλη, το δεύτερο 7-12 Ιουνίου και το τρίτο 1-5 του Οκτώβρη).

Η πρώτη κίνηση αρχίζει, με μian εισαγωγή (Andante) πού προετοιμάζει την είσοδο του κυρίου μέρους (Allegro). Το αλλέγκρο αυτό ακολουθεί τη φόρμα της сонάτας, με αρκετές όμως ελευθερίες.

Η ορχήστρα, που σ' όλο το κοντσέρτο έχει ισότιμο με το πιάνο σόλο, εκθέτει το πρώτο θέμα, που έχει έναν ανάλαφρο χορευτικό χαρακτήρα. Το πιάνο, μετά από μια επανάληψη του πρώτου θέματος, προβάλλει το δεύτερο, λυρικότερο και πιο συγκρατημένο.

Ακολουθεί η ανάπτυξη, αρκετά εκτεταμένη, με επεξεργασία και των δύο θεμάτων, κυρίως του δευτέρου. Προς το τέλος της ξαναπαρουσιάζεται το θέμα της εισαγωγής, με το οποίο αρχίζει η cadenza επεκτείνεται με στοιχεία και των δυο θεμάτων. Ακολουθεί η επανέκθεση του πρώτου μόνο θέματος και ή σοάβ.

Η δεύτερη κίνηση (Lento dolente) αρχίζει μ' ένα σόλο του αγγλικού κόρνου, διαποτισμένο με βαθύ αίσθημα πόνου. Το πιάνο ακολουθεί μέσα στην ίδιαν ατμόσφαιρα. Ένα δεύτερο θέμα με πλατειά γραμμή πρωτοπαρουσιάζεται στις βιόλες και στα βιολοντσέλλα. Η κίνηση τελειώνει με την επαναφορά της αρχικής ατμόσφαιρας.

Το τρίτο μέρος (Allegro spiritoso) είναι ένα ροντό με κύριο ένα θέμα με έντονο ρυθμικό χαρακτήρα πού επαναλαμβάνεται τρεις φορές. Ανάμεσα τις τρεις αυτές εμφανίσεις του κυρίου θέματος περιλαμβάνονται δυο επεισόδια. Το πρώτο αποτελείται από ένα εκφραστικό σόλο του κόρνου και ένα χορευτικό διάλογο ανάμεσα στην ορχήστρα και πιάνο. Το άλλο επεισόδιο σχηματίζεται από θεματικά στοιχεία της πρώτης και της δευτέρας κινήσεως. Μέσα από την τρίτη επανάληψη του κυρίου θέματος οδηγούμαστε στην coda και στο τέλος του έργου.

Τιμές εισιτηρίων Κ.Ο.Θ.

ΠΛΑΤΕΙΑ Α΄	20, 00 €
ΠΛΑΤΕΙΑ Β΄ - ΘΕΩΡΕΙΑ	12, 00 €
ΕΞΩΣΤΗΣ	9, 00 €

ΜΕΙΩΜΕΝΟ - ΟΜΑΔΙΚΟ *

ΠΛΑΤΕΙΑ - ΘΕΩΡΕΙΑ	9, 00 €
ΕΞΩΣΤΗΣ	6, 00 €

*ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ

Μειωμένο εισιτήριο δικαιούνται μαθητές, φοιτητές, σπουδαστές ωδείων και εκπαιδευτικοί

ΟΜΑΔΙΚΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ

Ειδική τιμή εισιτηρίου (ομαδικό) ισχύει για γκρουπ άνω των 20 ατόμων κατόπιν συνεννόησης με το ταμείο της Κ.Ο.Θ.

ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

καθώς και ένας συνοδός τους δικαιούνται μειωμένου εισιτηρίου

Τιμές συνδρομών 2003 [-25%]

■ 8 συναυλίες

[19/09, 03/10, 10/10, 07/11, 14/11, 21/11, 03/12, 12/12]

ΠΛΑΤΕΙΑ Α΄	120 €
ΠΛΑΤΕΙΑ Β΄ - ΘΕΩΡΕΙΑ	70 €
ΕΞΩΣΤΗΣ	50 €

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ - ΕΙΔΙΚΗ ΤΙΜΗ

Για όλες τις ζώνες (ΕΚΤΟΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ Α΄) ..... 35 €

■ 4 συναυλίες [19/09, 03/10, 10/10, 07/11]

ΠΛΑΤΕΙΑ Α΄	60 €
ΠΛΑΤΕΙΑ Β΄ - ΘΕΩΡΕΙΑ	35 €
ΕΞΩΣΤΗΣ	25 €

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ - ΕΙΔΙΚΗ ΤΙΜΗ

Για όλες τις ζώνες (ΕΚΤΟΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ Α΄) ..... 18 €

■ 4 συναυλίες [14/11, 21/11, 03/12, 12/12]

ΠΛΑΤΕΙΑ Α΄	60 €
ΠΛΑΤΕΙΑ Β΄ - ΘΕΩΡΕΙΑ	35 €
ΕΞΩΣΤΗΣ	25 €

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ - ΕΙΔΙΚΗ ΤΙΜΗ

Για όλες τις ζώνες (ΕΚΤΟΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ Α΄) ..... 18 €

Πληροφορίες για συνδρομές στο τηλ: **2310 589164**

Πληροφορίες για **Εισιτήρια** και **συνδρομές** στο Ταμείο της **Κ.Ο.Θ.**

(Μέγαρο Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών),

Δευτέρα έως Πέμπτη 10:00 - 13:00 και 17:00 - 20:00 και Παρασκευή 10:00 - 13:00

και το απόγευμα της συναυλίας στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης

(Ταμείο Κ.Ο.Θ. 19:00 - 21:00)

Τηλέφωνο ταμείου: **2310 236990**

08TH

2 0 0 3

S E P T E M B E R

Monday | Theater "S. Karantinos" of Moni Lazariston

UNVEILING CEREMONY
OF SOLON MICHAELIDES' BUST
AT THE ENTRANCE OF T.S.S.O' S OFFICE | 20.00

**CONCERT WITH
SOLON MICHAELIDES COMPOSITIONS**

Karolos Trikolides

conductor

Yiannis Vakarelis

piano

S. Michaelides Kerinia - Symphonic Poem **DURATION 10'**

S. Michaelides Two symphonic pictures **DURATION 11'**

S. Michaelides Piano Concerto **DURATION 28'**

I. Andante-Allegro, II. Lento dolente, III. Allegro spiritoso

ΕΠΌΜΕΝΕΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

16

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Τρίτη | ΜΜΘ

GAIA ΟΠΕΡΑΣ

Νίκος Αθηναίος
δ/ντής ορχήστρας
Veselina Kasarova
μέτζο-σοπράνο
Emil Ivanov
τενόρος

Παραγωγή
ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

19

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Παρασκευή | Βασιλικό Θέατρο | 21:00

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

Άγις Ιωαννίδης
δ/ντής ορχήστρας
Κυπριανός Κατσαρής
πιάνο
Χορωδία Μακεδονίας
Αντώνης Κοντογεωργίου
δ/ση χορωδίας

Σ. Μιχαηλίδης Κερύνεια - Συμφωνικό ποίημα
Μ. Θεοδωράκης Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα

Μ. Καλομοίρης Η συμφωνία της Λεβεντιάς

Α' ΒΙΟΛΙΑ
Εξάρχοντες
Σίμος Παπώνας
Δημήτρης Χανδράκης

Κορυφαίοι Α'
Μίκης Μιχαηλίδης
Γιώργος Πετρόπουλος
Θεόδωρος Πατσαλίδης

Tutti
Κρυστάλλης Αρχοντής
Εύη Δελφινόπουλου
Μαρία Δρούγου
Γιώργος Κανδυλίδης
Ευάγγελος Παπαδημήτρης
Ανδρέας Παπανικολάου
Γκρέτα Παπά
Μαρία Σουέρεφ
Μαρία Σπανού
Ευτυχία Ταλακούδη,
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτωρ Λάππας
Αναστασία Μισαυρή
Νίκος Τσανακάς

Β' ΒΙΟΛΙΑ
Κορυφαίοι Α'
Ντόρια Κάτσιου
Ανθή Τζίμα

Κορυφαίοι Β'
Νικόλαος Αρχοντής
Αλκέτας Τζιαφέρης

Tutti
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Isabelle Both
Μαρία Εκλεκτού
Αθανάσιος Θεοδωρίδης
Ευαγγελία Κουζώφ
Καλλιόπη Μυλαράκη
Δέσποινα Παπαστεργίου
Μίμης Τοπσιδής
Μαρία Ζαχαριάδου
Ξένη Λουκίδου
Παράσχος Τηνιακούδης

ΒΙΟΛΕΣ
Κορυφαίοι Α'
Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά
Lutz Kühne

Κορυφαίοι Β'
Αλεξάνδρα Βόλτση
Αντώνης Πορίχης

Tutti
Χρήστος Βλάχος
Δημήτρης Δελφινόπουλος
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Κατερίνα Μητροπούλου
Ειρήνη Παραλίκα
Φελίτσια Ποπίκα
Ρόζα Τερζιάν
Παύλος Μεταξάς
Δημοσθένης Φωτιάδης

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ
Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Πάτρας
Βασίλης Σαΐτης
Δημήτρι Γκουντίμοβ

Κορυφαίος Β'
Ρένος Μπαλτάς
Απόστολος Χανδράκης

Tutti
Χρήστος Γρίμπας
Βίκτωρ Δάβερης
Ανθή Κοντογιαννάκη
Γεώργιος Μανώλας
Δημήτρης Πολυζωΐδης
Γιάννης Στέφος
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτσου
Ζόραν Στέπιτς
Ίλινα Νάκη-Φερένσε

ΕΦΟΡΟΣ Κ.Ο.Θ.
Ελένη Μπουλασάκη

ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ
Βασίλης Ξαγαράς - Αντώνης Ευστρατίου

ΒΟΗΘΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΩΝ
Πέτρος Γιάντσης

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΑ
Κορυφαίοι Α'
Γεώργιος Γράλιτσας
Χαράλαμπος Χειμαριός

Κορυφαίος Β'
Ιωάννης Χατζής

Tutti
Αναστάσιος Μαυρουδής
Ελένη Μπουλασάκη
Ειρήνη Παντελίδου
Αγάπη Παρθενάκη
Γιώργος Πολυχρονιάδης
Μιχάλης Σαπουντζής

ΦΛΑΟΥΤΑ
Κορυφαίοι Α'
Νίκος Δημόπουλος
Πέτρος Σουσαμόγλου

Κορυφαίοι Β'
Ιωάννης Ανισέγκος
Γεώργιος Κανάτσος
Ίλιε Μακοβέι
Μάλαμα Χατζή

Tutti
Νίκος Κουκής

ΟΜΠΟΕ
Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος

Κορυφαίοι Β'
Νικόλαος Καλπαξίδης
Βλαντιμίρ Γκάνεβ
Κωνσταντίνος Χασιώτης

Tutti
Θωμάς Μητριζάκης

Αν. Καλλιτεχνικός Διευθυντής □
Μίκης Μιχαηλίδης

Μόνιμος Αρχιμουσικός □
Κάρολος Τρικολίδης

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ
Κορυφαίοι Α'
Χρήστος Γραονίδης
Κοσμάς Παπαδόπουλος

Κορυφαίοι Β'
Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή
Αλέξανδρος Σταυρίδης
Οβίντιου Καπλέσκου

Tutti
Βασίλης Καρατζίβας

ΦΑΓΚΟΤΑ
Κορυφαίοι Α'
Βασίλης Ζαρόγκας
Γιώργος Πολίτης

Κορυφαίοι Β'
Κωνσταντίνος Βαβάλας
Μαρία Πουλιούδη

Tutti
Μαλίνα Ηλιοπούλου

ΚΟΡΝΑ
Κορυφαίοι Α'
Εμμανουήλ Ιορδανίδης
Τραϊανός Ελευθεριάδης
Christian Beemelmans
Κοσταντίν Ιστράτε

Κορυφαίοι Β'
Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φειζό

Tutti
Νίκος Δραγομάνοβιτς

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ
Κορυφαίοι Α'
Σπύρος Παπαδόπουλος
Γρηγόρης Νέτσκας

Κορυφαίοι Β'
Νίκος Μπαχαριδής

Tutti
Δημήτρης Κουρατζίνος
Ιωάννης Σισμανίδης

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ
Κορυφαίοι Α'
Φιλήμων Στεφανίδης
Γιώργος Κόκκορας

Κορυφαίοι Β'
Φώτης Δράκος
Γρηγόρης Νέτσκας
Λουκάς Παρθένης

Tutti
Βαγγέλης Μπαλτάς

ΤΟΥΜΠΑ
Κορυφαίοι Β'
Γιώργος Τηνιακούδης
Παύλος Γεωργιάδης

ΤΥΜΠΑΝΑ
Κορυφαίοι Α'
Δημήτριος Βίττης
Βλαντιμίρ Αφανάσιεφ

ΚΡΟΥΣΤΑ
Κορυφαίος Β'
Κωνσταντίνος Χανής

Tutti
Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

ΠΙΑΝΟ
Μαριλένα Λιακοπούλου

ΑΡΠΑ
Κατερίνα Κίτσου

*Οι μουσικοί της Κ.Ο.Θ. - μόνιμοι και έκτακτοι - αναφέρονται με αλφαβητική σειρά

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ

■ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

- Μίκης Μιχαηλίδης
✉ michaelides@tssso.gr

■ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ Δ/ΝΣΗΣ

- Φίλιππος Χατζησίμου
☎ 2310 589160
✉ philh@tssso.gr

■ ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΙΣ

- Πηνελόπη Σερδάρη
☎ 2310 589158
✉ artistic-dep@tssso.gr

■ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

- Βαγγέλης Γιασημακόπουλος
Μαρία Νιμπή
Νίκος Κυριακού
☎ 2310 589163
✉ info@tssso.gr

■ ΤΜΗΜΑ MARKETING

- Πηνελόπη Σερδάρη
☎ 2310 589158
✉ artistic-dep@tssso.gr
- Νίκος Κυριακού
☎ 2310 589163

■ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

- Στεφανία Γιάντση
☎ 2310 589157
- Μανώλης Αδάμος
☎ 2310 589159
✉ economics@tssso.gr

■ ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

- Λίνα Μυλωνάκη
☎ 2310 589156
✉ press@tssso.gr
✉ library@tssso.gr

■ ΤΑΜΕΙΟ

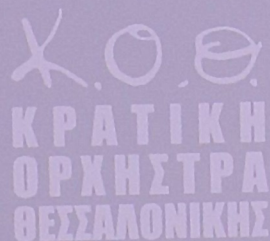
☎ 2310 236990

Κ.Ο.Θ.

Η Κ.Ο.Θ. διατηρεί το δικαίωμα - αν χρειαστεί - να τροποποιήσει το πρόγραμμα
Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα
Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και άνω

Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση
και η μαγνητοφώνηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μονή Λαζαριστών, Κολλοκοτρώνη 21,
564 30 Σταυρούπολη, Θεσσαλονίκη

ΤΑΜΕΙΟ Κ.Ο.Θ.

Μέγαρο Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών,
Εθνικής Αμύνης 2, 546 22 Θεσσαλονίκη

www.tssso.gr - υπό κατασκευή

με την υποστήριξη
Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Αγγελιοφόρος

FM **100**

TV **100**

FM **100,5**
ΕΙΡΗ & ΟΜΟΧΟΡΙΑ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Visual
options
design by VISUAL OPTIONS®

εκτύπωση:
ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
ΚΑΠΑ-ΜΙ